

GIỚI THIỆU LUẬN ÁN TIẾN SĨ XÃ HỘI HỌC

Tên luận án: **Phân tầng xã hội ở Việt Nam trong quá trình chuyển đổi sang nền kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế**

Chuyên ngành: Xã hội học Mã số: 62 31 30 01

Họ và tên nghiên cứu sinh: LÊ VĂN TOÀN

Người hướng dẫn khoa học: **GS.TS Nguyễn Đình Tấn**

Cơ sở đào tạo: Học viện Chính trị - Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh

Trong những năm qua, phân tầng xã hội nổi lên như một vấn đề thời sự cấp bách, cùng với những biến đổi mạnh mẽ trong cơ cấu xã hội và sự chuyển đổi từ cơ chế quan liêu, bao cấp sang nền kinh tế thị trường. Phân tầng xã hội từ một hiện tượng diễn ra chậm chạp, bị che lấp bởi “chủ nghĩa bình quân chia đều sự nghèo khổ” đã trở thành một hiện tượng diễn ra ngày càng rõ nét giữa các vùng, miền, giữa khu vực thành thị và nông thôn, thậm chí trong nội bộ mỗi giai tầng xã hội, giữa các hộ gia đình.

Luận án xây dựng mô hình tổng hợp về các giai tầng xã hội ở Việt Nam theo nghề nghiệp có dạng hình “kim tự tháp”, phản ánh thực tế xã hội nước ta đang trong giai đoạn chuyển đổi từ xã hội nông nghiệp sang xã hội công nghiệp theo hướng hiện đại. Các giai tầng xã hội ở nửa phía trên trong mô hình phân tầng kim tự tháp có sự cải thiện về mức sống, thu nhập, chi tiêu, giá trị nhà ở, tài sản và hưởng thụ đời sống văn hóa tinh thần cao hơn nhiều so với các giai tầng xã hội ở nửa dưới của tháp phân tầng.

Trong cấu trúc xã hội đang hình thành sự phân hóa giữa các giai tầng xã hội, sự xuất hiện những tầng/nhóm xã hội mới “nhóm vượt trội” làm phong phú cơ cấu giai tầng xã hội ở Việt Nam. Họ là những người vượt trội về năng lực thị trường, sản xuất, kinh doanh giỏi; quản lý, điều hành tài năng, đóng góp nhiều nguồn lực cho xã hội và có khả năng vượt trội về kinh tế. Cùng với sự phát triển của nhóm vượt trội, tầng lớp trung lưu đang ngày càng lớn mạnh góp phần đảm bảo cho sự phát triển ổn định, hài hòa và bền vững của một cơ cấu xã hội hiện đại ở nước ta trong giai đoạn hiện nay. Bên cạnh đó, sự khác biệt giữa những hộ gia đình có lợi thế về vị trí địa lý, điều kiện kinh tế - xã hội, nguồn gốc giai tầng, làm tăng khoảng cách chênh lệch về mức sống, phân hóa giàu - nghèo giữa các vùng, miền, giữa các hộ gia đình. Cần có cơ chế, chính sách thích hợp tạo điều kiện để phân tầng xã hội diễn ra theo xu hướng tích cực, hợp thức chiếm vị trí chủ đạo, đồng thời tạo ra những hành lang pháp lý cần thiết để kiểm soát những diễn biến tiêu cực, không hợp thức của phân tầng xã hội.

Luận án bảo vệ thành công trước Hội đồng đánh giá luận án cấp Nhà nước họp tại Học viện Chính trị - Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh ngày 05 tháng 08 năm 2011.